

روزهای داروسازی در جهان

علی وحدتی

وقتی به تقویم کشورهای مختلف نگاه می‌کنیم، کمتر کشوری را می‌یابیم که «روز ملی داروساز» در آن ثبت شده باشد. اغلب کشورها تنها به یک روز جهانی مشترک بسنده کرده‌اند یا نهایتاً مناسبت‌هایی چون هفته یا ماه داروسازی را برگزار می‌کنند. ایران اما استثناست؛ زادروز زکریای رازی را به‌عنوان «روز داروسازی» می‌شناسیم. همین تفاوت تاریخی نقطه‌ی مناسبی برای بررسی داستان هر کدام از این روزها و جایگاه آن‌ها در فرهنگ و سنت داروسازی هر کشور به‌شمار می‌آید.

۵ شهریور و میراث رازی در ایران

پنجم شهریور در ایران به‌عنوان روز داروساز شناخته می‌شود؛ این تاریخ زادروز ابوبکر محمد بن زکریای رازی است، دانشمندی که بیش از یازده قرن پیش می‌زیست و در پزشکی، شیمی و داروسازی آثار ماندگاری برجای گذاشت. نخستین تلاش‌ها برای نامگذاری این روز به دهه ۱۳۵۰ خورشیدی بازمی‌گردد، زمانی که حتی «تمبر ویژه بزرگداشت زکریای رازی» منتشر شد، اما این تاریخ هنوز وارد تقویم رسمی کشور نشده بود. پس از سال‌ها پیگیری، در سال ۱۳۷۹ شورای فرهنگ عمومی با پیشنهاد انجمن داروسازان موافقت کرد و ۵ شهریور را رسماً به‌عنوان «روز داروساز» ثبت نمود. از آن زمان، این روز فرصتی برای گردهمایی‌های علمی، همایش‌های تخصصی و همچنین آشنایی عمومی مردم با جایگاه داروساز در نظام سلامت کشور فراهم آورده است.

۱۴ می و نخستین کلاس داروسازی امپراطوری عثمانی

در ترکیه، بحث درباره تعیین «روز ملی داروسازی» از سال ۱۹۴۹ آغاز شد و یک دهه بعد به تشکیل «کمیسیون روز داروسازی» انجامید. در نهایت در سال ۱۹۶۸، دانشجوی

داروسازی جوانی از دانشگاه استانبول به نام Azmi Kerman، با حمایت انجمن داروسازان ترکیه و دانشگاه، موفق شد تاریخ ۱۴ می را تثبیت کند. دلیل این انتخاب، برگزاری نخستین کلاس داروسازی در مدرسه پزشکی سلطنتی عثمانی در ۱۴ می ۱۸۳۹، در دوران سلطنت سلطان محمود دوم بود. این کلاس را دکتر شارل آمبروز برنارد از اتریش تدریس می کرد و بعدها استادان ترک و فارغ التحصیلان داروسازی پاریس به آن پیوستند. چیزی شبیه آنچه در دارالفنون در ایران اتفاق افتاد.

روز، هفته و ماه داروسازی در آمریکا

ایالات متحده تاریخچه ای متفاوت دارد. «هفته ملی داروسازی» از سال ۱۹۲۴ توسط انجمن داروسازان آمریکا (APhA) پایه گذاری شده و در سال ۲۰۰۴ به «ماه داروسازی آمریکا» در اکتبر گسترش یافت. دلیل این گسترش هم افزایش نقش و ارتقای جایگاه داروسازان در تیم سلامت، از دهه ۲۰۰۰ به بعد در آمریکا بود. در جریان این ماه، برنامه ها و روزهای ویژه ای برای گروه های مختلف حرفه ای داروسازی از جمله «روز زنان داروساز» و حتی «روز تکنسین های داروسازی» برگزار می شود.

از سوی دیگر، «روز ملی داروساز» در ۱۲ ژانویه هر سال، از سال ۲۰۰۵ و با تصویب رسمی سنای آمریکا، به تقویم افزوده شد تا قدردانی مستقیم از داروسازان را ممکن کند. این مناسبت ها، به ویژه ماه و هفته داروسازی، جنبه ای کاملاً رسانه ای دارند و با تولید محتوا، مصاحبه ها و کمپین های اجتماعی، نقش های گوناگون داروسازان (از مشاوره بیمار تا واکسیناسیون و تلفیق دارویی) را برای جامعه توضیح می دهند. این اقدامات رسانه ای و آگاهی بخش با سبقه ای طولانی، باعث تقویت اعتماد عمومی به این حرفه در جامعه آمریکا شده است.

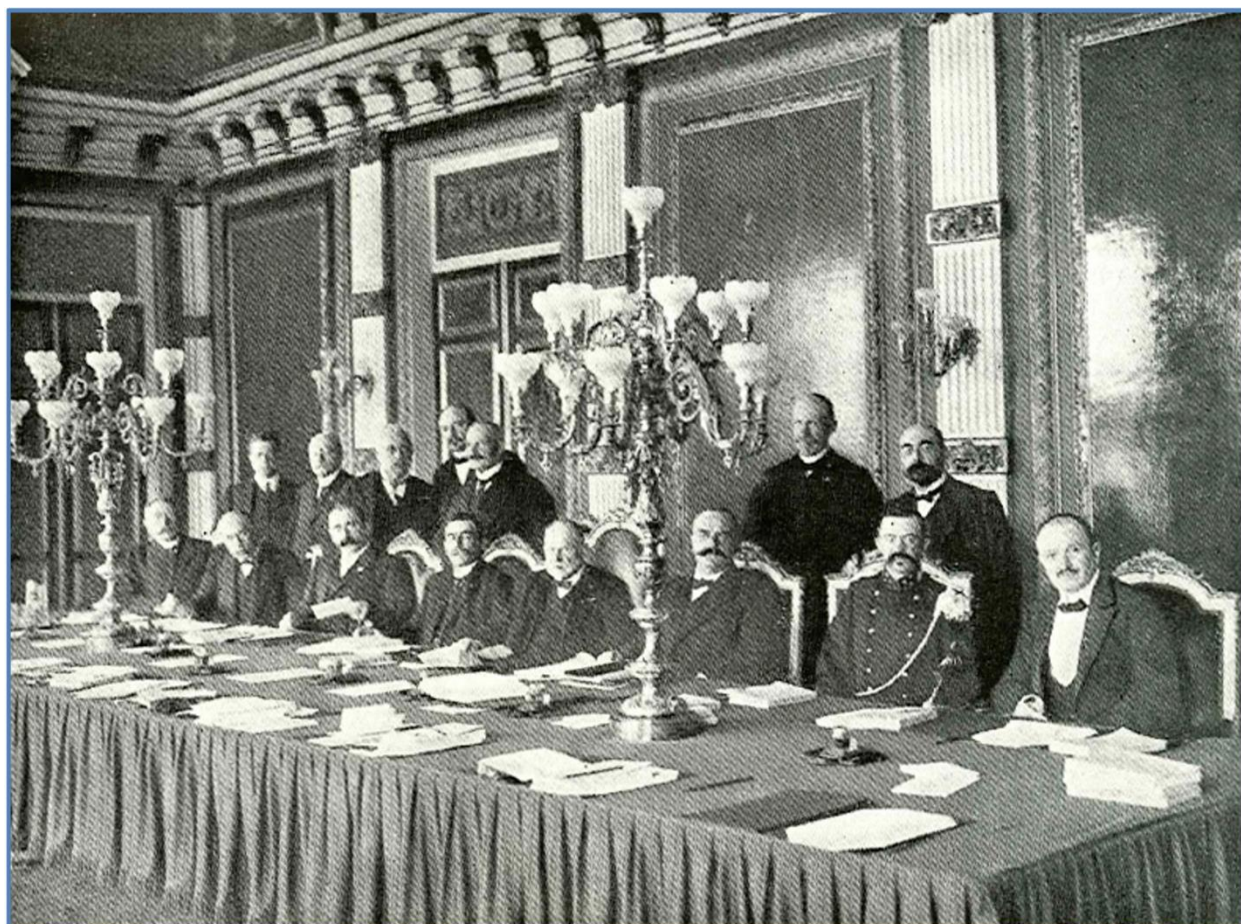
روز جهانی داروسازی؛ ابتکار FIP

فدراسیون بین المللی داروسازی (FIP) در کنگره سالانه خود در سال ۲۰۰۹ «روز جهانی داروسازی» را بنیان گذاشت و ۲۵ سپتامبر، سالروز تأسیس خودش در ۱۹۱۲ لاهه، را برای این روز برگزید. این روز هر سال با یک شعار کلیدی و مجموعه فعالیت های هماهنگ در کشورهای عضو برگزار می شود. اهمیت آن تنها در گردآوردن داروسازان جهان زیر یک پرچم

مشترک نیست؛ بلکه فرصتی برای هم‌افزایی علمی، سیاست‌گذاری مشترک و طرح مسائل جهانی حرفه است که به ندرت در فضایی چنین متمرکز امکان‌پذیر می‌شود.

بررسی تقویم‌های کشورهای مختلف نشان می‌دهد که این مناسبت‌ها فراتر از یادبودهای تاریخی هستند و این ظرفیت را دارند که جایگاه حرفه‌ای داروسازان را برای عموم مردم بازتعریف و تبیین کنند. آنچه این روزها را معنادار می‌کند، نه صرفاً ثبت‌شان در تقویم، بلکه نوع استفاده‌ای است که جامعه داروسازی از آن برای پیشبرد اهداف علمی، صنفی و اجتماعی خود می‌کند.

نشست مؤسسين فدراسيون بين‌المللي داروسازي (FIP) که در ۲۵ سپتامبر ۱۹۱۲ در شهر لاهه برگزار شد

تمبر بزرگداشت حکیم زکریای رازی

